

Przedpłata
„Nowa Polska” wychodzi codziennie wiecz. i kosztuje na grudzień zł. 1,- z odnośnikiem do domu zł. 1,20 Adres Redakcji i Administracji Toruń ul. Wielkie Garbary 21, I pr. Telefon nr. 259.

NOWA POLSKA

Ogłoszenia
20 gr. wiersz milimetr na stronie 4 łamowej. Drobne ogłoszenie: napisane słowo 10 groszy, każde dalsze słowo 5 gr. Redaktor przyjmuje codziennie od godz. 5-6.

Pismo niezależne poświęcone obronie

interesów ludności ziem zachodnich

Rok I. Nr. 31

Toruń, sobota, dnia 23-go grudnia 1933 r.

Cena 7 gr.

Jak wyglądać będzie nowa konstytucja?

Projekt konstytucji, przedstawiony przez p. Cara na posiedzeniu klubu B. B. w Towarzystwie Higienicznym jest następujący:

Prezydent.

Na czele państwa stoi prezydent Rzplitej jako czynnik najwyższy, a więc ponad rząd, sejm, senat, wojsko, sądy, kontrolę państwową oraz samorządy. Spełnia on funkcje medjatorskie i arbitrażowe w razie konfliktu między naczelnymi władzami państwa, a to zapomocą osobistych uprawnień, zn. bez żadnej kontrasygnaty.

Do osobistych uprawnień Prezydenta należą: mianowanie i odwoływanie premiera, pierwszego prezesa Sądu Najwyższego, prezesa N. I. K., szefa kancelarii cywilnej, mianowanie i zwalnianie generalnego inspektora sił zbrojnych, podpisywanie dekretów i traktatów z wyjątkiem umów celnych oraz ordęzi, wskazywanie kandydata na Prezydenta Rzplitej, powoływanie sędziów Trybunału Stanu i senatorów, rozwiązywanie sejmów i senatu, zarządzenie o oddaniu członków rządu pod sąd Trybunału Stanu, akty łaski i pieczy prawnej.

Wybór prezydenta.

Kandydata na prezydenta Rzplitej wybiera zgromadzenie elektorów, złożone z marszałka senatu i sejmów, premiera, pierwszego prezesa Sądu Najwyższego, generalnego inspektora sił zbrojnych, z 50 obywateli wybranych przez sejm i 25 przez senat. Ustępujący prezydent ma prawo wskazać swego kandydata jako zastępcę. Jeżeli ustępujący prezydent z tego prawa skorzysta, wówczas wyboru Prezydenta dokonują obywatele Rzplitej w głosowaniu powszechnym z pomiędzy dwóch kandydatów: zgromadzenie elektorów i ustępującego Prezydenta Rzplitej. Jeżeli ustępujący Prezydent godzi się z wyborem zgromadzenia elektorów, to kandydat elektorów zostaje obrany na Prezydenta Rzplitej. Okres urzędowania Prezydenta trwa lat siedm. W razie wojny zostaje przedłużony do upływu trzech miesięcy od zawarcia pokoju.

Zwierzchnik sił zbrojnych.

Prezydent wydaje dekryty w zakresie zwierzchnictwa sił zbrojnych lub może przelać władzę swoją w razie mianowania naczelnego wodza. W razie wojny Prezydent ma prawo wydawać dekryty bez upoważnienia izb ustawodawczych w zakresie ustawodawstwa państwowego z wyjątkiem zmiany konstytucji. Ma prawo przedłużyć kadencję sejmów do czasu zawarcia pokoju, otwierać, odraczać i zamykać sejm i senat w terminach dostosowanych do potrzeb obrony państwa, zwołać sejm i senat w zmniejszonym składzie, wyionionym przez te izby w głosowaniu proporcjonalnym.

Powyższe tezy zostaną zgłoszone w przyszłym tygodniu do komisji konstytucyjnej sejmów.

Francja nie godzi się na niemieckie propozycje.

PARYŻ, 22. 12. — „La Liberte” zamieszcza informację z kół politycznych według których rząd francuski nie zgodzi się na całokształt propozycji niemieckich. Francja jest zwolenniczką stopniowego rozbrojenia, podczas gdy propozycje niemieckie zmierzają wyraźnie do uzbrojenia Niemiec. Problem Saary w ten sposób, jak go stawia Hitler, pozbawia to terytorjum kontroli Ligi Narodów. Francja tymczasem wielokrotnie wypowiadała się za polityką, która pod żadnym pozorem nie może wyjść poza ramy Gene-

wy, a więc i w tym wypadku istnieje różnica poglądów. W sprawie kontroli formuła berlińska, ograniczająca kontrolę jedynie do organizacji paramilitarnych, nie pozwala wykryć istotnych przygotowań wojennych. I tu właśnie rząd francuski wysunie niewątpliwie największe obiekcje, stojąc na stanowisku kontroli ruchomej, stałej i automatycznej. Co do projektowanych paktów o nieagresji, to rząd francuski, jak się zdaje, nie widzi w nich skutecznych gwarancji.

Nie chcą żydów.

LONDYN, 22. 12. — Donoszą z Bombaju, że ostatnie zaburzenia arabskie w Palestynie wywołały wielkie poruszenie wśród Muzułman Indji, którzy żywo interesują się już od lat walką Arabów palestyńskich ze sjonizmem. Z inicjatywy muzułman indyjskich zwołano już w końcu 1931 r. kongres wszechmuzułmański w Jerozolimie. Muzułmanie indyjscy zebrali również dosyć znaczną sumę na założenie uni-

wersytetu islamskiego w Jerozolimie. Niedawno jeszcze bawił w Indjach główny mufti Jerozolimy, Emin al Husseini.

Onegdaj Liga muzułmańska Indji uchwaliła na walnym zgromadzeniu rezolucję przeciwko migracji żydowskiej do Palestyny, wzywając jednocześnie rząd angielski do zaniechania swej polityki prosjonistycznej.

Sejm.

Sejm składa się z posłów wybranych w głosowaniu powszechnym i tajnym. Głosowanie równe, proporcjonalne i bezpośrednie może być zmie-

Rząd.

Rząd składa się z prezesa rady ministrów i ministrów (tu p. Car zapowiedział, że ostateczna forma rządu zostanie ustalona dopiero na komisji konstytucyjnej sejmów. W każdym razie nosić będzie charakter kanclerski). Premier reprezentuje rząd i kieruje jego pracami. Prezes rady ministrów i ministrowie są politycznie odpowiedzialni przed Prezydentem Rzplitej i mogą być przez niego odwołani w każdym czasie.

Sejm może żądać ustąpienia rządu lub ministrów. Taki wniosek może być zgłoszony tylko podczas sesji zwyczajnej. Gdyby wniosek został uchwalony przez Sejm, Prezydent może odwołać się do senatu. Gdyby jednak senat zatwierdził decyzję sejmów, Prezydent odwołuje rząd lub ministrów albo rozwiązuje izbę.

niome w ordynacji wyborczej zwyczajną większość głosów. Kadencja sejmów trwa 5 lat. Czynne prawo wyborcze do sejmów mają obywatele od 24 lat, bierne od 30 lat. Prezydentowi służy prawo rozwiązywania sejmów przed upływem kadencji. Sesja zwyczajna sejmów będzie otwarta corocznie

O ograniczenie nietykalności poselskiej.

Za działalność niezwiązaną z uczestnictwem w pracach sejmów posłowie odpowiadają narówni z innymi. Postępowanie karno-sądowe, karno-administracyjne lub dyscyplinarne, wszczęte przed lub po uzyskaniu mandatu, ulega zawieszeniu na żądanie sejmów do wygaśnięcia mandatu. Za wystąpienie w sejmie, sprzeczne z treścią ślubowania, poseł może być uchwałą sejmów lub na żądanie marszałka sejmów lub ministra sprawiedliwości poddany pod sąd trybunału stanu. Trybunał stanu ma prawo pozbawić go mandatu poselskiego.

Senat.

Senat składa się z 120 senatorów. Kadencja senatu trwa 6 lat. 40 senatorów powołuje prezydent, 80 wybiera kadra obywatelska systemem trzystopniowym. Czynne prawo wyborcze mają obywatele odznaczni Virtuti Militari lub Krzyżem Niepodległości, bierne prawo wyborcze — obywatele posiadający prawo wybieralności do sejmów. Tytuł senatora jest dożywotni. Co trzy lata ustępuje w każdej z grup

połowa senatorów według starszeństwa powołań.

Inicjatywa ustawodawcza.

Prawo inicjatywy ustawodawczej służy rządowi i sejmowi. Każdy projekt ustawy, przez sejm uchwalony, zostaje przekazany senatowi do rozpatrzenia. Jeżeliby senat poczynił poprawki lub odrzucił projekt, poprawki te lub odrzucenie uważa się za ważne, o ile sejm nie odrzucił jej większością 3/5 głosów. Prezydent ma prawo weta (zawiesić każdą ustawę).

W ten sposób przedstawia się nowa konstytucja według projektu B. B. O ile ona jeszcze zostanie zmieniona i jaki jej będzie ostateczny tekst — najbliższa przyszłość pokaże. Dowiadujemy się, że jeszcze w ciągu miesiąca stycznia zostanie przedłożona sejmowi, który odeśle ten projekt do komisji. Podkreślić należy, że nikt z rządu nie bierze w tych obradach konstytucyjnych udziału, nawet ci ministrowie, którzy piastują mandaty poselskie. R. K.

Wybory w Rumunii.

Stronnictwo rządowe otrzymało znaczną większość.

BUKARESZT, 21. 12. — Jakkolwiek znane są dotychczas wyniki zaledwie z 1/3-ej okęgów wyborczych, nie ulega wątpliwości, że stronnictwo liberalów uzyskało decydujące zwycięstwo. Około 55 proc. oddanych głosów padło na stronnictwo liberalne, które w myśl ordynacji wyborczej otrzymało specjalną premję wyborczą. Liberalowie będą liczyli w nowej izbie około 300 mandatów, podczas gdy wszystkie stronnictwa opozycyjne zdobędą ogółem 90 mandatów. Grupa żydowska nie otrzyma ani jednego mandatu.

Ograniczenie przywozu bekonoów.

LONDYN, 21. 12. — Minister rolnictwa Elliot zakomunikował dziś w izbie gmin, że rząd Anglii postanowił od 1. III. r. 1934-go ograniczyć import bekonoów o dalsze 7 procent, zaś od 1. VI. o 3 proc., czyli że od 1. VI. import całkowity będzie ograniczony o 40 procent w porównaniu ze stanem w r. ub. Ograniczenie to minister uzasadnił przewidywaniem, że produkcja brytyjska wynosić będzie od marca roku przyszłego od 4 do 5 milionów centnarów wobec 1.750.000 przed wprowadzeniem ograniczeń.

Zima w Grecji.

ATENY, 22. 12. — Z całego kraju donoszą o niebywałych opadach śnieżnych i mrozach. W okolicach podgórskich śnieg leży na 2 m. a temperatura wynosi — 12 st. Nawet w Atenach spadł dziś obfity śnieg.

Ważny okólnik Ministerstwa Skarbu.

Ułgi dla kupców przy nabywaniu świadectw przemysłowych.

Dnia 6. XII. b. r. wydało ministerstwo skarbu okólnik nr. D. V. 535734 zawierający cały szereg ulg przy nabywaniu świadectw przemysłowych na rok 1934.

Przedewszystkiem okólnik ten zezwala na prowadzenie na podstawie świadectwa przemysłowego III kategorii zamiast II całego szeregu przedsiębiorstw handlowych, o ile wysokość obrotów tych przedsiębiorstw ustalonych w 1932 roku nie przekraczała w stosunku cało-rocznym 40.000 zł.

Są to następujące przedsiębiorstwa: 1) prowadzące handel detaliczny wszelkiego rodzaju towarów w mniejszych ilościach zarówno drobnym kupcom, jak i spożywcem; 2) drobną sprzedaż nawet wyłącznie spożywcem towarów, posiadających cechy produkcji wytworniejszej, jak kamienie szlachetne, perły, korale, wyroby ze złota, srebra, z kości słoniowej, bursztynu, szylkretu, bronzów, majolik, platerów, kryształów, porcelany, antyków, mebli wyścielanych, rzeźbionych i politurowanych, i woskowanych, trumien metalowych, fortepianów, dywanów, tkanin meblowych, ekwipaży, rowerów, motocykli, samochodów, skórzanych przyborów podróżnych, wyrobów siodlarskich i rybackich, ubrań skórzanych, futer, obuwia gemzowego, lakierowanego, zamkowego, ubiorów gotowych, bielizny, parasoli, kapeluszy, tkanin haftowanych, win gronowych, koniaków, wódek itd. 3) Podlegają tym ulgom także przedsiębiorstwa, prowadzące handel kosmetyką, bronią, aparatami fotograficznymi itd., przyborami do wodociągów i łazienek, kasami ogniowatrami, lustrami, wyborami gumowymi, kawą, herbata, farbami, tapetami i wszelkiego rodzaju silnikami i maszynami. 4) Na tej samej podstawie mogą również nabyć świadectwa III. kategorii zamiast II. przedsiębiorstwa sprzedające mięsa zarówno drobnym kupcom, jak i spożywcem. 5) Także księgarnie zatrudniające ponad 5 osób mogą wykupić świadectwo III. kategorii, o ile w 1932 roku nie miały ustalonych obrotów wyższych od

40.000 zł.

Następnie okólnik zezwala na wykupienie świadectw przemysłowych IV kategorii zamiast III całego szeregu przedsiębiorstw handlowych, których obroty ustalone na 1932 rok nie przekraczały 13.000 zł. w stosunku cało-rocznym.

Tu należą następujące przedsiębiorstwa:

1. Drobną sprzedaż wszelkich towarów włącznie spożywcem z zakładów, składających się z jednego pokoju, oraz sprzedaż mięsa wyłącznie spożywcem.
2. Oddzielne sale bilardowe.
3. Hotele i pokoje umeblowane, posiadające ponad 6 do 20 pokoi, zajazdy i gospody bez wyszynku trunku.
4. Pensjonaty mające do wynajęcia ponad 2 do 12 pokoi.
5. Księgarnie zatrudniające mniej niż 5 osób.
6. Zakłady lecznicze posiadające do 10 łóżek, oraz ambulatorja.
7. Kinematografy, obliczone na 150 osób.
8. Teatry, cyrki, ogródki i sale ze scenami, obliczone na 300 osób.
9. Wszelkie widowiska i szluzawki.
10. Wydawnictwa pism codziennych (oprócz Warszawy, Bydgoszczy, Katowic, Krakowa, Król. Huty, Lublina, Lwowa, Poznania), oraz wydawnictwa innych utworów drukowanych we wszystkich miejscowościach.

Księgarnie, prowadzące uboczną sprzedaż materiałów piśmiennych, o ile obrót ich ustalony w 1932 roku nie przekraczał 40.000 zł., mogą wykupić jedno świadectwo przemysłowe III. kategorii.

Wszystkie wyżej wymienione przedsiębiorstwa, jeśliby zostały uruchomione w roku 1933 lub 1934 mogą wnieść podanie o przyznanie im prawa nabycia świadectw III zamiast II kategorii, lub IV zamiast III kategorii.

Także inne przedsiębiorstwa, nie objęte powyższymi ulgami mogą wnieść podanie o przyznanie im tych ulg. Podanie należy wnieść do izb skarbowych za pośrednictwem urzędów skarbowych do dnia 31. XII. b. r.

Ofiara „czarnej magii”

Samobójstwo cenionego sędziego w Anglii.

LONDYN. 22. 12. — Opinia publiczna żywo zajmuje się wyjawieniem przyczyn samobójstwa powszechnie znanego w Anglii sędziego Mac Cardie. Uchodził on za wybitnego prawnika a jako niezwykle prawy charakter cieszył się reputacją dzielnego sędziego. Niedawno zastrzelił się w klinice dla nerwowo chorych jakimś starym rewolwerem a motywy tego kroku były nieznane.

Obecnie lekarz sanatorium dr. Canon ogłosił szczegółowe pismo wyjaśniające tragedję Mac Cardie'go.

Dr. Canon zwiędając kilka lat temu tybetańskie klasztory dowiedział się od pewnego lamy, że już przed nim był tam pewien sędzia angielski, który interesował się bardzo obyczajami i tajemnicami Tybetu. Popadł on w konflikt z pewnym tubylcą, nie

wiedząc, że jest najwplywowszy mag Tybetu. Mag przeklął cudzoziemca: „Kiedy minie siódmy rok od dnia dzisiejszego, za mą przyczyną zgaśnie twe życie, stara broń zakończy je a ludzie potępią cię, bo nikt nie dowie się, że to ja cię zabiłem”.

Dr. Canon nie wątpi, że sędzią tym był właśnie Mac Cardie, gdyż wiadomo było, że ostatnio wyjeżdżał do Indyj i Tybetu. Termin 7-letni upłynął właśnie w tym czasie, a pacjent skarżył się lekarzowi, że we śnie widuje tajemnicze oczy, które tak długo wpatrują się w niego, aż się nie obudzi. Chory czynił także inne aluzje do swej tybetańskiej przygody.

Dr. Canon usiłował wpływ ten osłabić zapomocą hipnozy, ale wysiłki jego były daremne. Wizja tybetańskiego maga w końcu dopnęła swego.

Tatnowani Cyganie.

Jak Węgrzy radzą sobie z wstrętem Cyganów do rejestracji?

Władze węgierskie, nie mogąc sobie poradzić z włóczącymi się po kraju Cyganami, gdyż wszystkie wydawane im paszporty i świadectwa identyfikacyjne chybiały celu wobec wrodzonego wstrętu Cyganów do wszelkiego rodzaju rejestracji, postanowiły, że każdy Cygan mamieć wytatuowany na ciele znak identyfikacyjny.

Władze węgierskie spodziewają się że w ten sposób wreszcie zdołają policzyć i spisać swoich Cyganów, każdy z nich bowiem będzie już miał przez całe życie paszport na sobie, skoro nie można było go zmusić, aby miał paszport przy sobie.

Przed kilku laty postanowiono i we Francji dokonać spisu tych koczowniców. Okazało się jednak, że nielatwa sprawa, gdyż prawie każdy Cygan, wezwany do zeznań identyfikacyjnych, odpowiadał temi słowy:

— Nie umiem pisać, ani też czytać. Nie wiem ile lat liczę i gdzie się urodziłem. Nie przypominam sobie także, gdzie moje dzieci przyszły na świat oraz ile lat liczą. A skoro nas to nic nie obchodzi, to dlaczego wy się tem interesujecie? Czy nie macie większego zmartwienia?

Chyba więc i we Francji trzeba będzie Cyganów tatuować.

Wstępujcie do Stowarzyszenia Młodej Polski.

Barbarzyński zabieg przyczyną śmierci.

Po obfitej libacji, dobrze zakropionej „czystą” wracał do domu 43 letni Malinowski. Niedaleko cegielni w Markach pod Warszawą Malinowski obalił się i zasnął na śniegu. Dopiero nad ranem przechodnie spieszący do pracy znaleźli go. W mgnieniu oka zrobiło się bardzo tłumnie wokół zmarzniętego. Wtem jakiś osobnik ze zgromadzonego tłumu zawołał: „wsadzimy go do pieca”. Obecni, niewiele myśląc, chwycili zmarzniętego i zaniesli go do pobliskiego gorącego pieca cegielnianego. Po przybyciu pogotowia ratunkowego, lekarz stwierdził już tylko śmierć Malinowskiego. Na przyszłość pouczył lekarz obecnych, iż zmarzniętych ratuje się przez pocieranie śniegiem, gdyż rzeczą zabójczą jest wnoszenie ich do ogrzanych lokali.

Straszna omyłka.

(19)

POWIEŚĆ.

Juljusz Mary.

(Przekład z francuskiego).

(Ciąg dalszy).

XI.

Madelor nie był złym człowiekiem, lecz grzeszył lekkomyślnością.

W kółku zaufaniem tracił ten chłód lodowaty, tę surowość, jaką przybierał w stosunkach z obcymi. Wtedy był to „dobry chłopak” jeden z tych istot, niby niewinnych, a którzy jednak czynią wiele złego.

U siebie w domu przestał być wielkim. Zrzucił u progu maskę komedjanta, którą sława przylepiła mu do twarzy. Wydawał głębokie westchnienie ulgi, twarz mu się rozjaśniała, oczy błyszczały, czoło traciło zmarszczki.

Mie był to już znakomity i uczony Madelor, cały zajęty wiedzą, nauką, chemją. Nie był to już doktor Madelor, ale poprostu Madelor, dobry sobie mieszczech znudzony, trochę ociężały, ubóstwiający swoją córkę, strofujący jej niankę Magdalene i pielęgnujący ogród.

Poza domem wymuszony, przybierający różną pozy, w domu dopiero stawał się samym sobą.

Ten człowiek przywykł do rozgłaszania o swoim uzdolnieniu. Wierzył w nie sam, jak kłamca wierzy w końcu w rozsiewane przez siebie kłamstwa. Odgrywał ciągle rolę uczonego — więc był przekonany, że nim był. Próżny i zarozumiały, nabral niezdolności dumy, ślepej ufności w siebie.

Codziem po południu, jeżeli nie był wzywany do chorych i gdy niezbędne wizyty nie zabierały

mu czasu, zamykał się w swoim gabinecie chemicznym, przekręcał dwa razy klucz w zamku i wychodził stamtąd dopiero wieczorem. I tak to było od lat dwudziestu.

W gabinecie, pośród narzędzi, maszyn elektrycznych, piecyków, rur, lup, stojów i sond chirurgicznych, spędzał najprzyjemniejsze chwile na paleniu papierosów.

Cały dom miał poleczone, odpowiadać odwiedzającym: pan nie może się z nikim widzieć — pan pracuje...

Podczas śledztwa sąd postawił mu następujące zwykłe w takich razach pytania:

1-e pytanie: „Czy śmierć Combredel'a ma być przypisana użyciu substancji trujących?”

Madelor odpowiedział, że zadanie nie przedstawiało mu wielkich trudności, ponieważ śledztwo dało wskazówkę, określającą prawdopodobny rodzaj trucizny: arsenik znaleziony w pokoju pani Combredel.

Z drugiej strony, symptomata opisane przez Savigne i zmiany anatomiczne, zauważone po zbadaniu trupa, pozwalały mu oznaczyć dokładnie wyniki poszukiwań.

Spostrzeżenia czynione poprzednio dotyczyły otrucia arsenikiem.

Madelor powiedział sobie, że ponieważ substancja arsenikowa była wprowadzona do organizmu nieboszczyka, to jest prawie pewien, że odnajdzie jej ślad — arsenik nie rozłoży się, nie zniknie!

Pierwsze to pytanie było zasadnicze, z niego wypływały inne; obowiązywało ono Madelora do stwierdzenia samego faktu otrucia bez względu na towarzyszące mu okoliczności. Pytanie to musiało być postawione i rozstrzygnięte przed wszystkimi innymi. I odpowiedział na nie:

— Śmierć Combredela spowodowaną była przez truciznę.

Potem rozpatrywał po kolei inne pytania, wyszczególniając naukowe spostrzeżenia, które go doprowadziły do postawienia wniosku i stawał odpowiedzi:

2-e pytanie, postawione przez władze sądowe: „Jaka trucizna spowodowała śmierć Combredel'a?”

— Trucizną był arsenik.

3-e pytanie: „Jakie są znaki, po których poznano, iż do organizmu wprowadzone były materje trujące?”

— Analiza chemiczna wykryła truciznę w badanych organach, obecność trucizny nie może podlegać żadnej wątpliwości. Plamy arsenikowe, jakie się utworzyły przy analizie chemicznej, będą przedstawione na posłuchaniu jako dowód niezbity popełnionej zbrodni.

4-e pytanie: „Czy trucizna dana do użycia była w dostatecznej ilości, aby spowodować śmierć?”

— Całkowita doza użytej trucizny nie może być odnaleziona w organizmie. Ilość wydobyta z organizmu Combredela przedstawia małą jej część.

5-e pytanie: „Jak wielka ilość trucizny może spowodować śmierć?”

— Wystarczy dziesięć do piętnastu centygramów arseniku.

6-e pytanie: „Kiedy nastąpiło otrucie?”

— Trucizna była dana dwanaście, albo trzydzieści dni przed dokonaniem sekcji i analizy.

7-e pytanie: „Czy materja trująca, wydobyta z trupa, mogła powstać z innego źródła, aniżeli rozmyślnie otrucie?”

(Ciąg dalszy nastąpi).

KANTOROWICZA
Winiaki - Likierzy - Wina
najtaniej
TORUŃ, SZEROKA 18.
Winiak but 5,60 zł.
Wiśniak but 4,25 zł.
Likierzy od 5,60 zł.

Kronika

Sobota 23 grudnia
Toruń
Kalendarzyk rzymsko-kat.
Piątek: Honoraty.
Sobota: Wiktorji P. M.
Kina:
Mars: „Mistigri”.
Światowid: „Kurtyzana”.
Palace: „Demon miłości”.
Lira: „Miłość złochny”.
Corso: „Buffalo Bill”.
Teatr Narodowy:
Piątek: Grand Hotel, przedstawienie dla wojska.
Sobota: teatr nieczynny.

Ruch tramwajowy w Święta Bożego Narodzenia.

W wigiliję dnia 21 bm. tramwaje czynne będą tylko do godz. 19. Tramwaj w nocy kursować będzie do godziny 3. Tramwaj specjalny na pasterkę odjeżdża o godz. 23.40 od ul. Reja do miasta, skąd po skończonej pasterce, wraca na Bydgoskie Przedmieście.

W pierwszy dzień świąt tramwaje będą nieczynne. Tramwaj nocny z poniedziałku na wtorek nieczynny. We wtorek ruch rozpocznie się normalnie o godzinie 6.16.

— **Uruchomienie komunikacji tramwajowej przez nowy most.** Z dniem dzisiejszym uruchomiona została przez nowy most stała komunikacja tramwajowa. Tramwaj kursować będzie stale od godz. 7 rano do godz. 11 wieczór. Komunikacja odbywać się będzie w odstępach 10-minutowych. Opłata za jazdę z placu Bankowego do dworca Przedmieście wynosi 25 gr. Z innych punktów miasta obowiązuje normalny bilet przesiadkowy po 30 gr.

Ruch pieszy narazie nie jest dozwolony ze względu na brak poręczy na moście.

— **Zebranie Stowarzyszenia Młodej Polski.** W ub. czwartek odbyło się w sali „Gospody” zebranie Stowarzyszenia Młodej Polski. Przy licznych udziałach członków zagaił zebranie kol. Kum, poczem oddał głos kolegom z Akademickiego Koła Pomorza

Najtworniejsze i największe Kino Torunia
„MARS”
ul. Warszawska.
Mistigri
z udziałem
MADALEINE RENAUD
i **NOEL NOEL.**
Nadto:
Doborowy nadprogram.
Początek o godz.: 17, 19, 21.
W niedziele i święta: 15, 17, 19, 21

Włamanie do stacji kolejowej.

NAWRA, pow. toruński. — W nocy z 20 na 21 bm. niewykryci dotychczas sprawcy włamali się do biura kasy kolejowej w Nawrze, pow. toruński. Sprawcy wybili w murze otwór, przez który weszli do magazynu, następnie wybili drugi otwór w ścianie do biura a po wejściu tamże rozerwa-

li szufladę w stole i zabrali 4 zł, 70 gr. gotówki. Ponadto usiłovali otworzyć kasę ogniotrwałą, w której uszkodzili zamek. W boku kasy wybili dziurę o średnicy jednego centymetra, w magazynie zaś uszkodzili aparat telefoniczny. Wdrożono dochodzenia.

w Warszawie. Wywody akademików przyjęli zebrani żywiołowymi oklaskami. Następnie dokonał przez kol. Kum uroczystej dekoracji kolegów z Warszawy odznaką Stowarzyszenia. Zebranie to wywarło na wszystkich obecnych głębokie wrażenie.

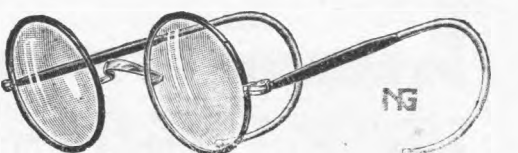
Następne zebranie odbędzie się w czwartek, 28 bm. o godz. 8-ej wieczorem w lokalu p. Wojciechowskiego przy ul. Kopernika.

Torty od 95 groszy
Szacze (Baumkucheny) najwybredniejszej jakości dostarcza i uprasza o rychłe zamówienia.
„CUKIERNIA HOFFMANNA”
Toruń, Nowy Rynek 12.

Niezwykła gwiazdka małżeńska.

W bardzo niezwykły sposób zamierzają spędzić w tym roku gwiazdkę pewne małżeństwo na granicy Kanady i St. Zjednoczonych. Mąż niejaki p. Hampsire wydalony został z Kanady do St. Zjednoczonych, gdyż jest amerykańskim, żona natomiast, obywatelką angielską nie otrzymała pozwolenia na pobyt w St. Zjednoczonych.

Dwa razy tygodniowo spotykają się w Ontario na promie pomiędzy granicami obu państw i tam chcą też spędzić wieczór wigilijny. Mają oni również zamiar zbudować sobie łódź mieszkalną i zamieszkać na środku rzeki; w ten sposób będą mogli się połączyć pomimo przeszkód paszportowych.

INSTYTUT OPTYCZNY GUSTAV MEYER
Zak. 1861
Zeglarska 23 TORUŃ Tel. 248
Naprzeciw kościoła św. Jana.
fachowe zestawienie okularów
Reperacje wykonuje się prędko i tanio.

Podsluchane.

Oszczędność...
W prasie czyta się ciągle o rozrzutnej gospodarce przedsiębiorstw państwowych, a przecież należy przyznać że spotykamy się w tej dziedzinie z objawami oszczędności.

Np. ostatnia obniżka biletów kolejowych.

Dotyczy ona głównie pierwszej klasy. Ludzie wtajemniczeni np. konduktorzy wiedzą że klasą tą podróżuje się tylko „na darmo”: posłowie, dygnitarze i różne osobistości jeżdżą tylko za darmo; niejedyn konduktor poszedł już na emeryturę nie ujrawszy podczas wielu lat służby ani jednego biletu opłaconego pierwszej klasy.

Każdy rozumie, że w ten sposób, rozdając na prawo i lewo drogie bilety pierwszej klasy państwo ponosiło wielkie straty. Dlatego cenę tych biletów obniżono znacznie, przez co straty znacznie się zmniejszyły.

I to właśnie nazywa się oszczędnością w gospodarce przedsiębiorstw państwowych.

Marcepan.

Do smakołyków gwiazdkowych należy bezprzecznie także marcepan. I dziś nie jest on dostępny dla wszystkich, dawniej jednak uchodził za przysmak szczególnie luksusowy. W niektórych miastach rady zabraniały np. rzemieślnikom poproszonych w kumotry, składać marcepan jako podarunek, a przy ucztach nie wolno było nikomu wydać na marcepany więcej jak dwa talary.

Skąd wzięła się nazwa „marcepan”? Jedni twierdzą, że pochodzi od „panis martis” — chleb marcowy, lub chleb Marsa czyli chleb żołnierski; trudno jednak przypuścić by drogi marcepan miał coś wspólnego z życiem biednego żołnierza. Inni utrzymują, że nazwa

Babki drożdżowe królewskie
Struclę — od 1 zł z marcepanem, makiem i rodzynkami, najwybredniejszej jakości, dostarcza i uprasza o rychłe zamówienia.
„CUKIERNIA HOFFMANNA”
Toruń, Nowy Rynek 12.

pochodzi od wynalazcy tego smakołyku, Włocha Marco; jeszcze inni cofają się aż do czasu wypraw krzyżowych i wywodzą nazwę marcepanu od monety bizantyjskiej „mathaban”.

Marcepan uchodził przed wiekami za rodzaj „lubczyku”; pewna zakochana niewiasta posłała marcepan swemu ukochanemu, aby wzbudzić w nim wzajemność; przez omyłkę marcepan pożarła świnia, która odtąd zakochana przechadzała się pod oknami lekkomyślnej białogłowy. Wyrobem marcepanu trudnili się dawniej aptekarze. Uważano go jako znakemity lek, służący do podtrzymywania życia tych chorych, którzy żadnego pożywienia nie chcieli już przyjmować.

Biuro Administr. Inform. Pośredn. dla Handlu Przemysłu i Rolnictwa
„LABOR” -- Toruń
Przedzamecze 12. Telefon 525.
poleca swoje usługi przy kupnie, dzierżawie gospodarstw, kamienie, willi, lokali, mieszkań itp.

Knut Rasmussen †

KOPENHAGA, 21. 12. — Znany podróżnik i badacz Grenlandji zmarł dzisiaj rano w 54 r. życia. Rasmussen urodził się w północnej Grenlandji i był najwybitniejszym znawcą tego kraju.

Kwiaciarnia „FLORA”
TORUŃ, Szeroka 26 telefon 255.
poleca na święta codziennie świeże
róże, gwoździki, hryzantemy, cyklameny
z własnej hodowli - po najniższych cenach

Kawiarnia HALINKA Cukiernia
Rynek Staromiejski — obok poczty.
poleca wyborową kawę i ciastka śniadaniowe, obiadowe i kolacyjne po cenach najniższych
Obsługa rzetelna i fachowa. **J. Swidrowicz**

Codziennie KONCERT
muzyków artystów. Niskie ceny
Cukiernia „SAVOY”

Kącik kobiecy.

Wyborowy struclę z makiem.

Proporcja na ciasto: 1 kg maki, ćwierć kg masła, ćwierć kg pudru, 6 żółtek, 1 szklanka mleka, 8 dkg drożdży, na masę: pół kg maku, 2 jajka, biało pozostałe od ciasta, cukru do smaku, soku z jednej cytryny, 5 dkg skórki pomarańczowej esmażonej, 1 dkg gorzkich migdałów, 3 dkg słodkich 10 dkg rodzynków, pół laski wanilii.

Zagotować trzy czwarte szklanki mleka. Wsypać na miskę 15 dkg maki, sparzyć mlekiem, wymieszać żeby grudek nie było. Gdy mąka przestygnie dodać drożdże rozprowadzone pozostałym mlekiem, wymieszać, pozostawić w ciepłe, żeby rozczyln podrosł. Wówczas dodać żółtka ubite z cukrem, resztę maki, masło sklarowane i przestudzone, wyrobić na gładkie ciasto, odstające od ręki, postawić w ciepłe niech dobrze podrośnie.

Pół kg maku wypłukać w kilku wodach, zalać zimną wodą zagotować i od zagotowania gotować 10 minut, przecedzić z ognia przykryć, zostawić do wystygnięcia, zimny zlać na sito, osączyć. Potem w donicy ucierać, dodając sto-

Prawdziwa niedościgniona kawa z śmietanką
40 groszy włącznie z obsługą, oraz ciastka w wielkim wyborze.
„CUKIERNIA HOFFMANNA”
Toruń, Nowy Rynek 12.

pniowo cukier. Gdy już zupełnie gładki dodać 2 całe jajka, połowę białek pozostałych od ciasta (4 białka) migdały słodkie i gorzkie, skórkę pomarańczową, wanilię rodzynki. Wymieszać. Wyjąć ciasto na stolnicę, podzielić na tyle części ile chcemy mieć struclę, rozwałkować na pół palca grubo. Posmarować ciasto po wierzchu cienko białkiem, rozsmarować mak na palec grubo, posmarować znowu białkiem, zwinąć struclę ciasno podwinąć brzegi pod spód, ułożyć na blasze wysmarowanej masłem i postawić w ciepłe, aby jeszcze doskonale podrosły. Wsuwając do pieca posmarować po wierzchu rozbitym jajkiem.

Migdały Korynki Migdały w skorupkach poleca tanio KŁOPOCKI, TORUŃ Szeroka 25.	Sułtanki KŁOPOCKI, TORUŃ Szeroka 25.	Orzechy włoskie laskowe amerykańskie poleca KŁOPOCKI, TORUŃ Szeroka 25.
Wina krajowe zagraniczne poleca tanio KŁOPOCKI, TORUŃ Szeroka 25.	Wódki Likierzy Konjaki poleca tanio KŁOPOCKI, TORUŃ Szeroka 25.	Łososia Węgorze Bytlingi — Szprotzy zawsze świeże poleca KŁOPOCKI, TORUŃ Szeroka 25.
		Figi Daktyle Malaga poleca KŁOPOCKI, TORUŃ Szeroka 25.

NAJSTARSZA
POLSKA FABRYKA PIERNIKÓW
J. Ruchniewicz-Toruń

poleca w bogatym wyborze
od najwykwintniejszych do najtańszych wyrobów.
Skład Fabryczny Toruń, Szeroka 43.

WINA, WÓDKI, LIKIERY

w wielkim wyborze i najtaniej

u Raczyńskiego
Toruń, Różana 1.

„Restauracja“

Kalendarze na rok 1934 darmo.

Wszelkie towary kolonialne,
delikatesy, oraz artykuły
święteczne.

Wędzarnia ryb poleca

Lososia, węgorze, flądry, po-
muchle, sielawki, śledzie węd-
zone (matjasy)

specjalność szprotki z własnej wędzarni
skrzynka 3 funty 1 złoty.

Toruń, Szczytna 5. :: Telefon 281.
Przyjmuje wszelkie gatunki ryb i wy-
roby mięsne do wędzenia.

TANIE

I praktyczne podarki, jak serwisu
do kawy na 6 osób tylko 5,90
kompletu do ciasta i kompotu
wazonu, szklanki i setki innych ar-
tykułów do nabycia za bezcen tylko

E. SZYMAŃSKI

Stary Rynek 11. 2-gi sklep Szewska 12.
róg St. Rynku — tel. 27.

Ozdobki na choinki

najtaniej

„UNIVERSAL“
Drogeria - Perfumerja
Toruń, Szeroka 17. Telef. 86

Kapelusze welurowe

Bieliznę — Krawaty

i rękawiczki

kupisz
najtaniej u

Leona Kuczyńskiego

TORUŃ. POZNAŃ.

Sprzedaż hurtowa i detaliczna.

Kawa - Herbata - Kakao

Cukierki, Czekolady

Biszkopty, Pierniki

Jan Leopold

T. z o. p.
TORUŃ, Św. Katarzyny 10.
P. K. O. nr. 207 594.

Książka

powinna znaleźć się pod każdą
choinką, gdzie jej nie ma tam
nie ma radości...

KSIEGARNIA

Wojciechowskiego

Rynek Staromiejski 4.

ma duży wybór książek dla

dzieci, młodzieży i dorosłych.

Ceny niższe - Katalogi roz-
daje się bezpłatnie.

Najtaniej
**GWIAZDORY CZEKOLADOWE
I PIERNIKI**
w Wytwórni czekolady
F. Łęgowski
Toruń, Szeroka 4.

CZEKOLADY

cukierki, marcepanu, bombonier-
ki, pierniki, winogrona, banany,
mandarynki, kasztany, prynceski,
chleb świętojański, figi, orzechy,
jabłka, itd. 10 proc. rabatu w
bonach poleca

E. SZYMAŃSKI

Szeroka 42. Telefon 27
Ceny znacznie niższe.

WINA wódki, i likieru
poleca na święta

W. Maćkowiak

Szeroka 24.

POLECAM
na nadchodzące święta

Orzechu włoskie i laskowe
Figi, Daktyle

Owoce krajowe i południowe.

H. SOWA

TORUŃ, Mała Garbary 2.

Abonujcie Nową Polskę.

Lampy - Żyrandole

E. SIWIEC, TORUŃ, Żeglarska 31.

Abażury

E. SIWIEC, TORUŃ, Żeglarska 31.

Żarówki

E. SIWIEC, TORUŃ, Żeglarska 31.

Radjo

E. SIWIEC, TORUŃ, Żeglarska 31.

**Zakład
Jubilersko - zegarmistrzowski**
LUDWIK KONCKI

Toruń, Królowej Jadwigi Nr. 13.

poleca na gwiazdkę

zegary — zegarki — biżuterję, wielki
wybór obrączek ślubnych po cenach
znacznie niższych.

Przy każdym zakupie dodaje prezent.

STEMPLE

kauczukowe i metalowe
oraz wszelkie grawury
szybko, tanio i gustow,
wykonuje

Fabryka Sztydów Metalow. i Stempli
Henryk Rausch, Toruń
Mostowa 16 - Tel. 1409

Dla wygody Czytelników naszych zamieszczamy poniżej kwity abonamentowe. Tych wszystkich, którym chodzenie na pocztę sprawia trudności, prosimy jeden kwit, odpowiednio wypełniony, odesłać na najbliższy urząd pocztowy, a listowy zgłosi się po przedpłatę przy najbliższej sposobności. Drugi kwit prosimy wręczyć sąsiadowi z zachęceniem do zaabonowania „NOWEJ POLSKI“.

Do Urzędu Pocztowego w

Zamówienie. Niniejszem zamawiam wychodzącą w Toruniu codziennie gazetę „Nową Polskę“ na styczeń 1934 r. za 1,36 zł, włącznie z opłatą poczt. Proszę dostarczać pod poniższym adresem:
Należność za prenumeratę proszę ściągnąć przez listowego.

Imię i nazwisko _____

Miejsc.: _____ ul. i nr. _____

Kwit pocztowy na zł _____, tytułem przedpłaty „No-
wej Polski“ za styczeń 1934 r. odebrałem, co niniejszem
potwierdzam.

_____, dnia _____ 1933 r.

podpis: _____

Do Urzędu Pocztowego w

Zamówienie. Niniejszem zamawiam wychodzącą w Toruniu codziennie gazetę „Nową Polskę“ na styczeń 1934 r. za 1,36 zł, włącznie z opłatą poczt. Proszę dostarczać pod poniższym adresem:
Należność za prenumeratę proszę ściągnąć przez listowego.

Imię i nazwisko _____

Miejsc.: _____ ul. i nr. _____

Kwit pocztowy na zł _____, tytułem przedpłaty „No-
wej Polski“ za styczeń 1934 r. odebrałem, co niniejszem
potwierdzam.

_____, dnia _____ 1933 r.

podpis: _____